LASY PAŃSTWOWE

ZOSTAŃ POMOCNIKIEM LEŚNIKA

POMOCNIK LEŚNIKA
LASY PAŃSTWOWE

Nadleśnictwo
Myślenice

Masz 7-10 lat i chcesz poznawać tajemnice lasu i pracy leśnika?

ZOSTAŃ POMOCNIKIEM LEŚNIKA

- Poproś o pomoc osobę dorosłą i zaplanuj wycieczkę do jednego z czterech nadleśnictw:

Nadleśnictwa Krzeszowice
Nadleśnictwa Miechów
Nadleśnictwa Myślenice
Nadleśnictwa Niepołomice

- Planując wycieczkę, zaopatrz się w zeszyt z zadaniami do wykonania.
Zeszyty są dostępne w siedzibie
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie,
lub w siedzibach nadleśnictw.
Można je też wydrukować ze strony internetowej projektu.

- Wędrując po ścieżce, wykonaj zadania.

- Po zebraniu **co najmniej dwóch** wypełnionych zeszytów
zapraszamy na spotkanie z leśnikiem.
Terminy i miejsca spotkań znajdziesz na stronie internetowej projektu.
W trakcie spotkania leśnik wyjaśni wszystkie szczegóły związane z zadaniami,
które rozwiązywałeś i odpowie na Twoje pytania.

- Jeśli prawidłowo wykonałeś zadania w swoich zeszytach,
leśnik wręczy Ci odznakę „Pomocnik leśnika” oraz pamiątkową nagrodę.

www.pomocniklesnika.pl

LASY PAŃSTWOWE

Lasy Państwowe
DLA LASU, DLA LUDZI

ZADANIE 1

- **Las jest źródłem wielu bogactw, przede wszystkim drewna. Większość lasów w Polsce to lasy produkcyjne, czyli takie, w których gospodarują leśnicy i pozyskujemy drewno. Las dostarcza też owoców, grzybów i ziół, jest miejscem życia dzikich zwierząt. Dla ludzi to miejsce do wypoczynku i rekreacji.**
- **Zorientuj się, gdzie jesteś! Przyjrzyj się poniższym obrazkom oraz tablicy terenowej i napisz nazwę nadleśnictwa, w którym się teraz znajdujesz:**

Nadleśnictwo ☐☐☐☐☐☐☐☐☐

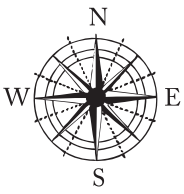

ZADANIE 2

Z sylabowej plątaniny ułóż trzy zasady, jak powinno zachowywać się w lesie, by nie zakłócać naturalnego porządku i zadbać o swoje bezpieczeństwo.

1

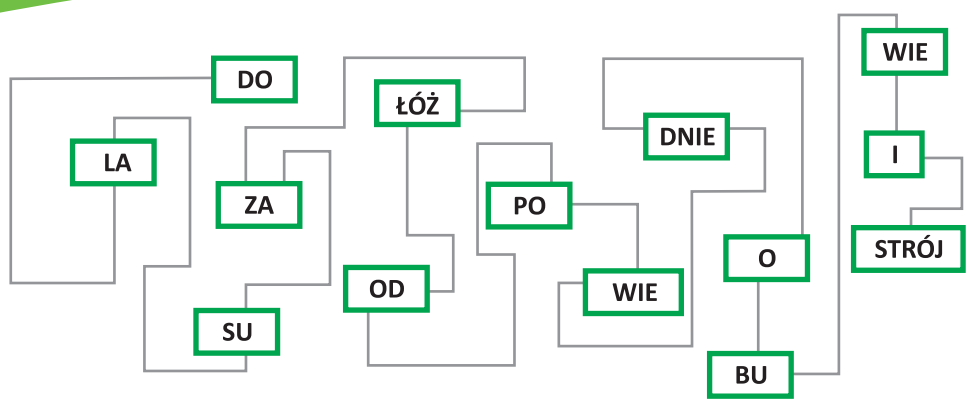

2

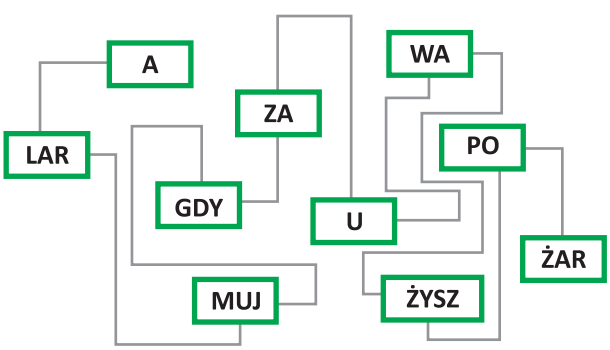

3

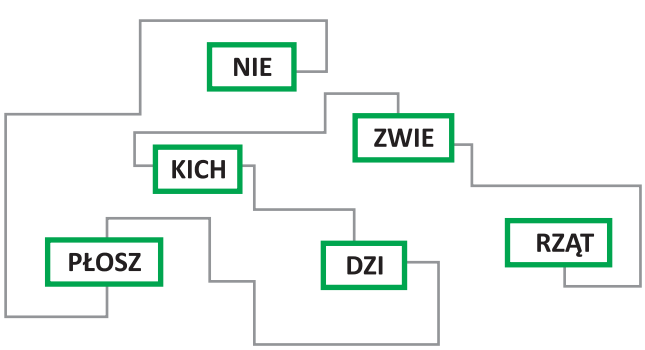

ZADANIE 2

Odczytaj głośno te zasady.
Zapisz je i zaprojektuj własne piktogramy, czyli znaki wskazujące, jak powinno się zachowywać w lesie.

1 _____

_____

_____

_____

2 _____

_____

_____

_____

3 _____

_____

_____

_____

ZADANIE 3

- **Zaznacz, które działania wypisane w tabeli są szkodnictwem leśnym.**
- **Wybierz TAK lub NIE. Litery przyporządkowane do poprawnych odpowiedzi ułożą hasło: nazwę leśnika, który zwalcza szkodnictwo leśne.**
- **Rozejrzyj się, czy zauważasz któreś z negatywnych działań? Zaznacz je w tabeli.**

CZYNNOŚĆ	TAK	NIE
Kradzież drewna	S	A
Niszczenie ławek, stołów, koszy, miejsc biwakowania, parkingów itp.,	T	D
Zrywanie kwiatów (z wyjątkiem chronionych)	P	R
Pozyskiwanie stroiszu (odłamywanie gałęzi z rosnących drzew np. jodeł)	A	O
Zbieranie jagód	J	Ż
Bieganie po lesie	W	N
Zaśmiecanie lasu	I	K
Myślistwo	E	K
Rozkopywanie gleby i ściółki	L	B
Zabawa na parkingu leśnym	Y	E
Zbieranie grzybów	T	Ś
Kłusownictwo	N	Ą
Jazda quadem po lesie	Y	N

wpisz

Szkodnictwo leśne to wszystkie działania człowieka, które mają negatywny wpływ na środowisko, las, drzewa, zwierzęta, drogi, urządzenia turystyczne.
Leśnicy dbają o las jak również strzegą go przed zniszczeniem.

ZADANIE 4

- **W lesie możesz spotkać różne urządzenia wodne.**
- **Zaznacz obok rysunków, które z urządzeń wodnych stosowanych w lesie widziałeś po drodze.**
- **Zwracaj na nie uwagę w czasie całej wycieczki, możesz je zobaczyć nie tylko w tym punkcie ścieżki.**

zbiornik wodny

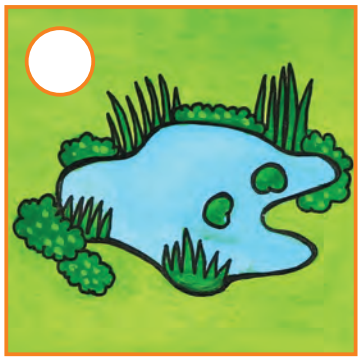

wodospust

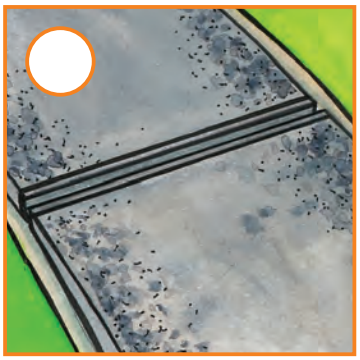

mostek

tama

przepust

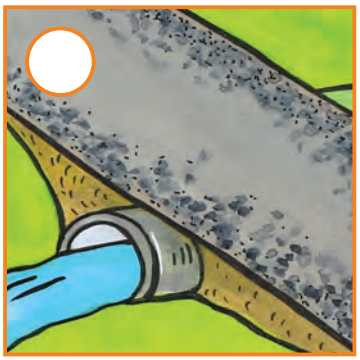

rów

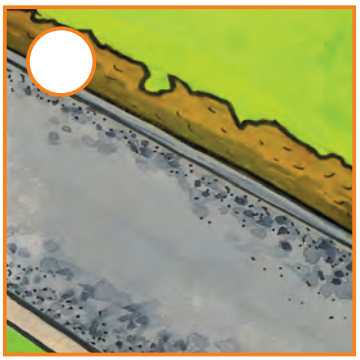

Las może zatrzymać ogromną ilość wody. Ma to duże znaczenie szczególnie w górach. Warstwowa budowa lasu, ze ściółką i glebą leśną działają jak chłonna gąbka - w czasie dużych opadów czy topnienia śniegów zatrzymują wodę, a następnie stopniowo ją oddają. Woda przesiąkając przez warstwy lasu jest filtrowana. Dzięki temu, że las spowalnia odpływ wody nie wszędzie w górach czy na pogórzu trzeba budować kosztowne tamy i zbiorniki retencyjne, chroniące zamieszkane tereny przed powodziami.

ZADANIE 5

- **Znajdź w tym punkcie drzewa iglaste i przyjrzyj się czy wyglądają tak samo.**
- **Postaw plusy przy odpowiednim rysunku drzewa przedstawiającym cechy jodły lub modrzewia.**

JODŁA POSPOLITA

Szyszki na krótkopędach mate	
Igły miękkie w pęczkach	
Igły sztywne ułożone jak w grzebieniu	
Drzewo iglaste	
Szyszki stojące	
Gubi igły na zimę	
Na spodzie igły dwa białawe paski	
Igły z wcięciem na wierzchołku	

MODRZEW EUROPEJSKI

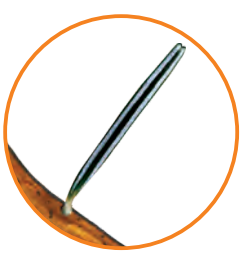

W lesie rośnie wiele gatunków drzew i krzewów iglastych. Na pierwszy rzut oka są podobne istotnie się od siebie różnią. Należy przyjrzeć się dokładnie pokrojowi, korze drzewa, igłom czy szyszkom aby rozpoznać co to za gatunek drzewa. Gatunki drzew można rozpoznać również znając cechy jego drewna.

ZADANIE 6

- **Las dostarcza nam drewna. Jest to surowiec odnawialny, ekologiczny, o wielu zastosowaniach.**
- **Zmierz długość i średnicę kłody w jej grubszym końcu.**
- **Policz wiek drzewa.**
- **Uzyskane wyniki zapisz w tabeli.**
- **Zaznacz, które przedmioty w Twoim domu są wykonane z drewna.**

DŁUGOŚĆ:	
ŚREDNICA:	
WIEK DRZEWA:	

Pomiar długości wykonujemy w linii prostej, nawet jeśli kłoda jest krzywa. Przy pomiarze taśmą pamiętaj, że powinna być ona lekko napięta, nie może leżeć swobodnie na kłodzie.
Średnica to grubość kłody.

ZADANIE 7

- **Przyporządkuj nazwę gniazda do jego rysunku.**
- **Wskaż “dom” każdego z ptaków – połącz odpowiednie rysunki.**
- **Rozglądaj się uważnie idąc po ścieżce i zaznacz te gniazda, które zobaczysz.**

Las jest miejscem życia wielu zwierząt. Niektóre możesz zobaczyć na swojej drodze. Obecność innych rozpoznasz tylko po śladach, tropach i miejscach gdzie żyją. Między innymi w lesie zobaczysz ptasie gniazda.

ZADANIE 8

- **W lesie możesz spotkać różne gatunki drzew, mają one odmienny wygląd. Różnie wyglądają też nasiona drzew i siewki malutkie, młode drzewka rozwijające się z nasion.**
- **Połącz ze sobą odpowiednie obrazki nasiona, siewki i dorosłego drzewa jodły i buka.**

Nasiona drzew iglastych znajdują się w szyszkach.
Rozejrzyj się i znajdź szyszkę sosny i szyszkę lub trzpień szyszki jodły.

sosna

jodła

Czy wiesz dlaczego w lesie możesz nie znaleźć szyszek jodłowych? Wybierz poprawną odpowiedź:

☐ wszystkie szyszki jodłowe zjadły wiewiórki,
☐ dojrzałe szyszki jodłowe rozpadają się jeszcze na drzewie rozsiewając nasiona, na gałęzi pozostaje tylko trzpień.

ZADANIE 9

- **Drogi leśne udostępniają las dla osób w nim pracujących, umożliwiają transport drewna oraz przemieszczanie się samochodów, rowerzystów i pieszych. Nie na wszystkie jednak drogi można wjechać pojazdami silnikowymi.**
- **Przyjrzyj się rysunkowi, skreśl te pojazdy, które nie powinny znaleźć się na leśnej drodze.**

Drogi leśne są wyłączone z ruchu pojazdów silnikowych, aby chronić las między innymi przed pożarami, zaśmiecaniem, uniemożliwić kradzież drewna, a także zapewnić bezpieczeństwo jego mieszkańcom oraz odwiedzającym.
Drogi leśne bywają zamknięte dla ruchu samochodowego szlabanem zwanym rogatką leśną.
Drogi na które może wjechać każdy oznaczone są znakiem: “Droga udostępniona dla ruchu kołowego”.

ZADANIE 10

- **Poznałeś już kilka gatunków drzew: modrzewia, jodłę, sosnę i buka.**
- **Znajdujesz się w miejscu gdzie możesz zobaczyć te i wiele innych gatunków drzew.**
- **W tym punkcie różne gatunki znajdziesz po obu stronach drogi. Rysunek przedstawia to miejsce. Narysuj strzałkę od rysunku liścia do miejsca gdzie rośnie dane drzewo.**

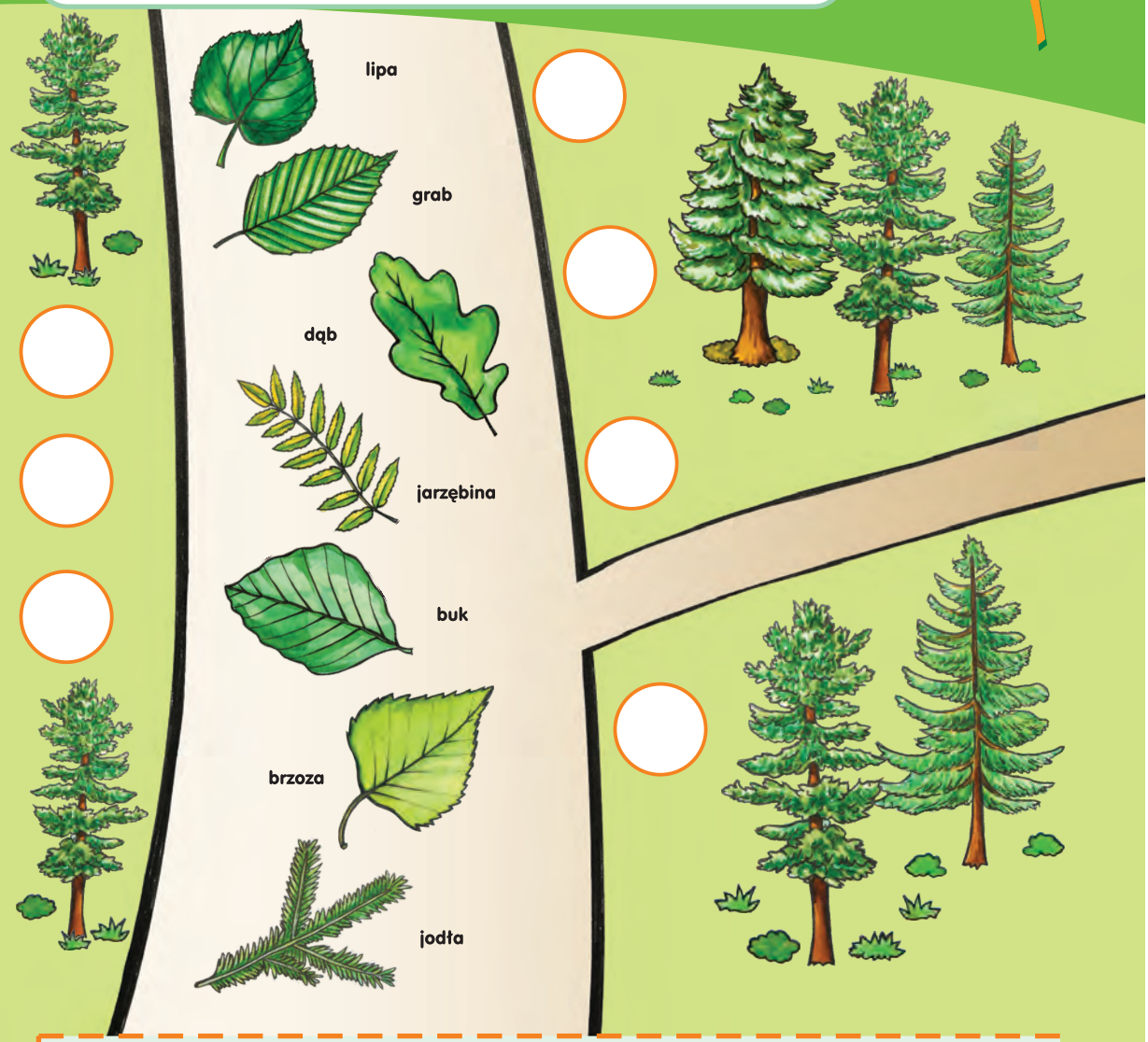

W lesie rosną różne gatunki drzew i krzewów. Mają różną wysokość, grubość i budowę. Dają nasiona i owoce. To jakie drzewa i rośliny znajdują się w lesie zależy od miejsca gdzie las rośnie: w górach czy na niżu, w miejscu wilgotnym czy suchym i na jakiej glebie - ubogiej czy żyznej.

ZADANIE 11

- **Pomniki przyrody to wyjątkowe drzewa, krzewy, głazy, wodospady i inne, które są objęte ochroną.**
- **Poniżej znajdziesz cechy drzew z przypisanymi literami.**
- **Zakreśl litery przy cechach drzew będących pomnikami przyrody. Zakreślone litery utworzą nazwę gatunku drzewa, przy którym się znajdujesz. Wpisz je w pole pod rysunkiem.**

Ś	nie jest oznaczone	jest pod ochroną	J
D	jest wysokie	rośnie tylko w lesie	S
Ł	ma tabliczkę	nie jest pod ochroną	W
A	jest bardzo grube	nie wyróżnia się z otoczenia	K
N	jest przeciętnych rozmiarów	zazwyczaj wiekowe	O

Nie każde drzewo może zostać pomnikiem przyrody. Musi mieć ono odpowiedni obwód pnia lub wyróżniać się czymś szczególnym pośród innych drzew.
Każdy pomnik przyrody wpisany jest na specjalną listę i ma swój numer.
W domu poproś opiekuna aby pomógł Ci odnaleźć numer tego pomnika przyrody.

ZADANIE 12

- **W tym punkcie obserwujesz dwa różne fragmenty lasu jeden przy słupku oznaczonym literą A, drugi przy słupku oznaczonym literą B.**
- **Stań niedaleko słupka. Co widzisz: słońce, chmury, korony drzew?**
- **Spójrz na dół. Co widzisz: ziemię, rośliny, gałęzie, pniaki, owady, siewki?**
- **Uzupełnij rysunki dorysuj na każdym obrazku co widzisz**

FRAGMENT A

Korony drzew

Dolna warstwa lasu

FRAGMENT B

Korony drzew

Dolna warstwa lasu

Żeby pod koronami drzew mogły rosnąć inne rośliny, również młode drzewka potrzebne są dwie ważne rzeczy. Rozwiąż rebus a dowiesz się jakie.

Rebus:

~~br~~ W i ~~eca~~ atło

Tam, gdzie przez korony drzew do dna lasu przedostaje się światło słoneczne i woda możesz zaobserwować rośliny niższych warstw lasu w tym siewki. Światło i woda są konieczne by las się odnawiał, dlatego leśnicy wycinają dorosłe drzewa aby umożliwić odnowienie i wzrost nowego pokolenia drzew.

ZADANIE 13

- **Rozejrzyj się dookoła i uzupełnij rysunek.**
- **Zaznacz jak daleko sięga las liściasty, a gdzie znajduje się iglasty.**
- **Dorysuj drzewa i inne zauważone ciekawostki leśne.**

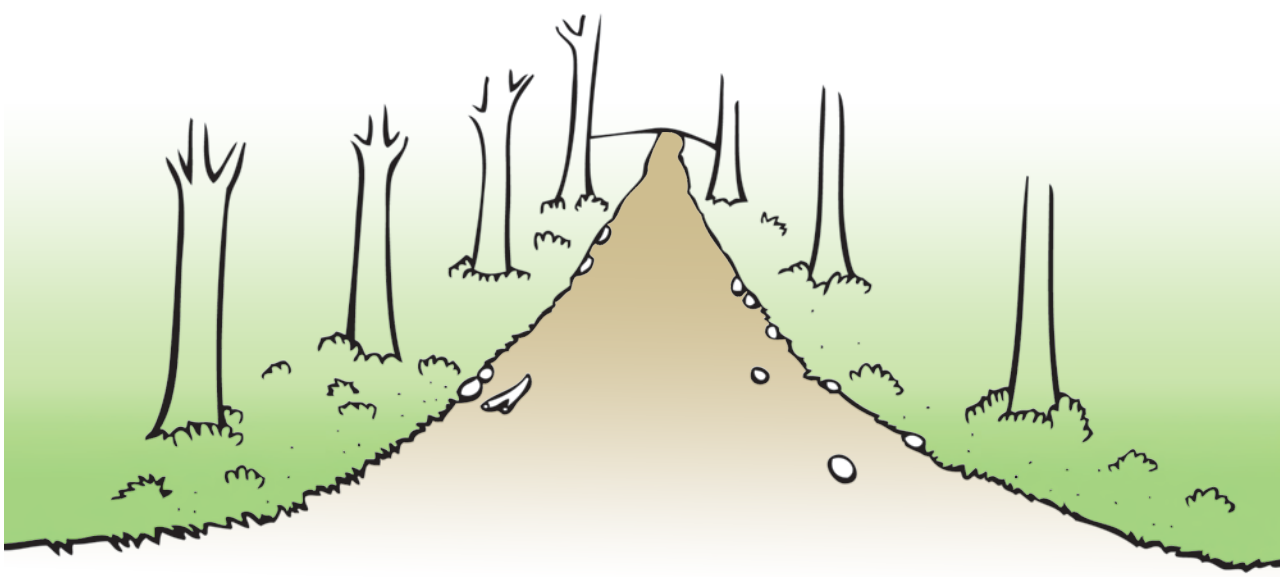

Uzupełnij tekst używając zamieszczonych poniżej słów:

Sąsiedztwo różnych gatunków drzew _____ las. Leśnicy starają się _____ tak aby las był wielogatunkowy i różnorodny. Jest wtedy _____ na szkodniki leśne oraz staje się miejscem życia różnych _____ ptaków i zwierząt leśnych. Dlatego w lesie jodłowym posadzono buka. Dzisiaj drzewa są _____ i nie widać różnicy wieku, mimo, że buk jest dużo młodszy.

odporniejszy | wzbogaca | dorodne | gospodarować | gatunków

ZADANIE 14

- **Drzewa rosnące w lesie czasem są uszkadzane przez mróz wiatr, nadmierne nasłonecznienie, owady, grzyby lub mechanicznie. Drewno tych drzew jest gorszej jakości, a choroby i urazy mogą powodować ich obumarcie.**
- **Odszukaj drzewa z rysunku w tym fragmencie lasu i zastanów się co może powodować te szkody.**
- **Połącz nazwę uszkodzenia z właściwym rysunkiem drzewa.**

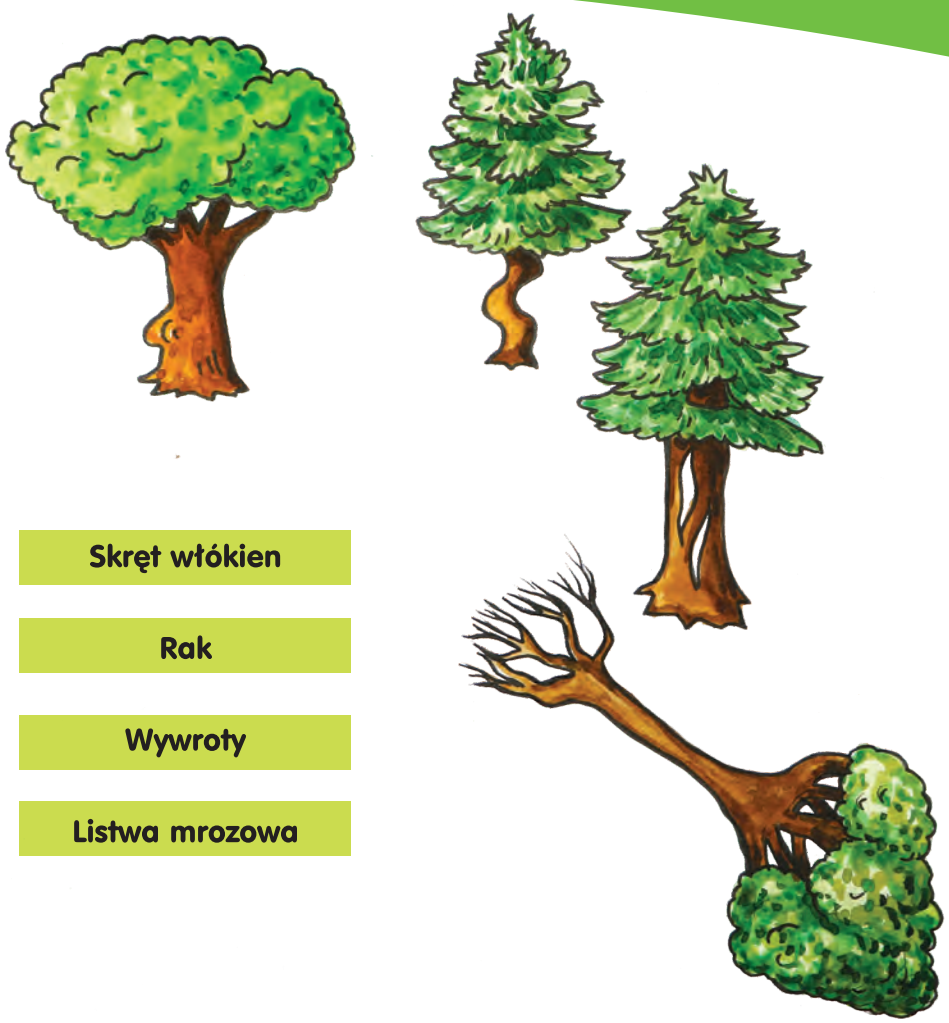

Skręt włókien

Rak

Wywroty

Listwa mrozowa

Wiesz, że las dostarcza nam drewna. Niektóre przedmioty, rzeczy, jak np. elementy do budowy domu, mebli, statków muszą być zrobione z bardzo dobrego drewna. Drewno przeznaczone na klocki do zabawy, papier czy do palenia w kominku może być gorszej jakości. Ważne jest to, żeby je odpowiednio wykorzystać, dlatego leśnicy wycinają dorosłe drzewa aby umożliwić odnowienie i wzrost nowego pokolenia drzew.

Certyfikat

„Pomocnik Leśnika”

dla.....

POMOCNIK LEŚNIKA

LASY PAŃSTWOWE

Dnia .....

Podpis leśnika

Nadleśnictwo Myślenice gospodaruje lasami Skarbu Państwa na obszarze ok 11 500 ha oraz sprawuje nadzór nad lasami niebędącymi własnością Skarbu Państwa na terenie 3 powiatów (Krakowskiego, Myślenickiego i Wielickiego) o łącznej powierzchni ok 19 400 ha. Lasy Nadleśnictwa obejmują tereny zaliczane w większości do Pogórza Wielickiego, Beskidu Makowskiego, Wyspowego i Żywieckiego.

Rzeźbę terenu urozmaicają niziny (wąski pas na północy o wysokości od 175 m. n.p.m. obejmujący dolinę Wisły), wyżyny oraz stosunkowo wysokie góry na południu (najwyższy szczyt – Polica - 1369 m n.p.m.).

Część północna Nadleśnictwa położona jest w zasięgu Bielańsko-Tynieckiego Parku Krajobrazowego, wchodzącego w skład Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych. Część ta obejmuje m.in. południowe wzgórza wapienne tzw. „Bramy Krakowskiej" – obszaru, gdzie szeroka dolina Wisły zwęża się do około 250 m. W części środkowej Nadleśnictwa na rzece Rabie znajduje się powstały sztucznie zbiornik Dobczycki o pow. ok. 950 ha.

W lasach Nadleśnictwa występują praktycznie wszystkie gatunki lasotwórcze i domieszkowe drzew (jodła, buk, sosna, dąb, świerk i inne), większość krzewów, liczne rośliny runa (w tym wiele objętych ochroną gatunkową). Lasy Nadleśnictwa Myślenice cechuje duża różnorodność siedliskowa. Licznie reprezentowana jest fauna leśna – występują w nich duże ssaki leśne (jelenie, dziki i sarny) oraz wiele gatunków ptaków, płazów, gadów, owadów.

W celu ochrony najcenniejszych składników powyższego bogactwa utworzono na terenie Nadleśnictwa 6 rezerwatów przyrody. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Myślenice występuje także 7 obszarów Natura 2000. Mając na uwadze ochronę gatunkową głuszca - utworzono strefę ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania tego gatunku ptaka. W lasach Nadleśnictwa występują pomniki przyrody (19 pojedynczych drzew i 1 grupa drzew). Ochronie przyrody służą również użytki ekologiczne. Na terenie Nadleśnictwa znajduje się jeden obszar chronionego krajobrazu - Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Nadleśnictwo Myślenice znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Krakowa. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Myślenice znajduje się 171 miast oraz wsi. Przez teren Nadleśnictwa przebiega gęstą siecią szlaków turystycznych (pieszych i rowerowych), co powoduje silną penetrację obszarów leśnych przez miejscową ludność i turystów.

Na terenie Nadleśnictwa Myślenice oprócz ścieżki „Zostań pomocnikiem leśnika" urządzone są 3 ścieżki edukacyjne: „Las Tyniec", zlokalizowana na południowych przedmieściach Krakowa (Leśnictwo Radziszów), „Las Czasławiec" w pobliżu Dobczyc (Leśnictwo Kornatka) oraz „Tokarnia-Groń" zlokalizowana w miejscowości Tokarnia (Leśnictwo Tokarnia).

Ścieżka „Zostań pomocnikiem leśnika" zlokalizowana jest przy wjeździe do głównego kompleksu Leśnictwa Ukleina. Dojazd do ścieżki prowadzi od zjazdu z drogi krajowej S7 (tzw. „Zakopianka") na ul. Piłsudskiego, którą należy kierować się w kierunku Zarabia -(dzielnica Myślenic) mostem nad rzeką Rabą, aż do skrzyżowania z ulicą Zdrojową. Na skrzyżowaniu należy skręcić w lewą stronę by po kilku metrach skierować się w prawą stronę w ulicę Zacisze. Początek ścieżki zlokalizowany jest na końcu tej ulicy (wjazd do lasu).

NADLEŚNICTWO MYŚLENICE
Ul. Szpitalna 13, 32-400 Myślenice
tel. 12 272 16 69
myslenice@krakow.lasy.gov.pl
www.myslenice.krakow.lasy.gov.pl

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krakowie
al. Słowackiego 17a, 31-159 Kraków
tel. 12-630-52-49
rdlp@krakow.lasy.gov.pl
www.krakow.lasy.gov.pl

N
E
S
W
Lasy Państwowe
DLA LASU, DLA LUDZI
JODŁA
ZADANIE 11
ZADANIE 12
BUKI
JAWOR
ZADANIE 13
WYWROT
JARZĘBINA
JODŁA
JODŁY
DĄB
ZADANIE 9-10
ZADANIE 14
BRZOZY
MŁODE DĘBY
RZEŹBA
NA DRZEWIE
SOSNA
JODŁY
JODŁA
BUK
ZADANIE 7-8
JODŁA
SKRZYP OLBRZYMI
ZADANIE 4-6
MODRZEWIE
ZADANIE 2-3
JODŁY
DROGA DO REZERWATU
ZADANIE 1
Nadleśnictwo
Myślenice
POMOCNIK LEŚNIKA
LASY PAŃSTWOWE